

Magyarország természetes vizeinek halgazdálkodási hasznosítása 2023-ban

Mikes Bence¹, Kosáros Tünde², Szentés Katalin², Kovács Bence Dániel², Sevecsek Judit², Poór Csaba²,
Román Zoltán², Szabóné Dr. Béres Beatrix², Csörgits Gábor²

¹Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Mezőgazdasági mérnöki alapképzési szak

²Agrárminisztérium, Halgazdálkodási Főosztály

Az Agrárminisztérium Halgazdálkodási Főosztálya évente tájékoztatást ad a hazai természetes vízi haltelepítések és halfogások aktuális helyzetéről.

A hazai halgazdálkodási vízterületeken a telepített hal mennyisége 2023-ban 5 443 725 kg, a kifogott hal mennyisége 4 785 265 kg volt a Magyar Országos Horgász Szövetség (a továbbiakban: MOHOSZ) adatbázisa alapján.

Haltelepítések

Az 1. táblázat a 2022. és 2023. évi horgászati célú haltelepítési adatokat mutatja be. 2023-ban 1294 tonnával több halat telepítettek az előző évhez képest, ennek 90%-át a ponty alkotta. A ponty továbbra is alapvető faj a horgászat szempontjából, a legnagyobb mennyiségben telepített halfajunk.

1. táblázat: 2022. és 2023. évi horgászati célú haltelepítés Magyarországon (forrás: MOHOSZ)

Halfajok	2022. évi telepítések (kg)	2023. évi telepítések (kg)	Változás 2022/2023 (%)
Ponty	3 742 579	4 920 256	31,5
Süllő	38 213	104 730	174,1
Harcsa	30 318	31 196	2,9
Keszegfélék	235 261	290 628	23,5
Csuka	42 864	37 670	-12,1
Balin	860	3 141	265,2
Márna	100	132	32,0
Kősüllő	275	255	-7,3
Sügér	1 161	0	*
Compó	9 230	11 130	20,6
Menyhal	80	147	83,8
Sebes pisztráng	2 387	1 215	-49,1
Kecsege	8 118	7 202	-11,3
Széles kárász	155	1 850	1093,5
Egyéb őshonos halfaj	258	298	15,5
Őshonos halfajok összesen	4 111 859	5 409 850	31,6
Amur	31 799	29 744	-6,5
Egyéb idegenhonos halfaj	5 986	4 131	-31,0
Idegenhonos halfajok összesen	37 785	33 875	-10,3
Mindösszesen	4 149 644	5 443 725	31,2

* nem értelmezhető

Az őshonos halfajok telepítése 31,6%-kal növekedett, ami jelentősen hozzájárul a horgászati élmény gazdagításához. A legnagyobb mértékű növekedés a ponty telepítésében mutatkozott, amely 31,5%-al emelkedett, így 4 920 256 kg-ra nőtt. A balin és a süllő telepítési mennyisége kiugróan növekedett: a baliné 265,2%-kal 3141 kg-ra, míg a süllőé 174,1%-kal 104 730 kg-ra nőtt 2023-ban. Más őshonos fajok, mint a keszegfélék (23,5%) és a compó (20,6%) telepítése is jelentősen emelkedett. Sügér telepítésére nem került sor 2023-ban, míg más halfajok, mint a csuka (-12,1%) és sebes pisztráng (-49,1%) telepítési mennyisége csökkent. Kiemelendő a széles kárász telepítési mennyisége, amely 1093,5%-kal emelkedett, bár 2022-ben csak 155 kg került ki vizeinkbe e fajból.

Az idegenhonos halfajok telepítési mennyisége 10,3%-kal csökkent (37 785 kg-ról 33 875 kg-ra). Amur esetében enyhe, 6,5%-os csökkenést regisztráltunk, míg az egyéb idegenhonos fajok telepítési mennyisége jelentősebb, 31%-os visszaesést mutatott a vizsgált időszakban.

Halfogások

A 2. táblázatban látható a halfogásra jogosító okmányok szerint csoportosított fogások mennyisége a MOHOSZ adatszolgáltatása alapján.

Az összes fogás 94%-át (4 478 537 kg) állami horgászjeggyel rendelkező horgászok fogták ki, míg a halászattal végzett tevékenység eredménye az összes fogás 6,2%-a volt.

2. táblázat: Országos halfogás megoszlása 2023-ban halfogásra jogosító okmányok szerint (forrás: MOHOSZ)

2023. évi fogások (kg)							
Állami horgászjegy	Turista horgászjegy	Versenyek szelekciós fogása	Rekreációs halászat	Halászati engedély	Összes horgászfogás	Összes halászfogás	ÖSSZESEN
4 478 537	9 768	1 936	53 887	241 137	4 490 241	295 024	4 785 265

A nagyobb halgazdálkodási vízterületekről a ponty kifogása történt legnagyobb mennyiségben, átlépve az egymillió kilogrammot (1 032 305 kg), amelynek nagy részét a Balaton, Tisza és a Duna halgazdálkodási vízterületei adták. A kifogott harcsa mennyisége 2022-ben 140 012 kg volt, ez 2023-ban 111 332 kg-ra csökkent. A kifogott harcsák mennyiségének fele a Tiszából származik, továbbá e folyó adta a legtöbb zsákmányt csuka, kősüllő, amur és törpeharcsa esetén is. A legtöbb pontyot (453 442 kg), süllőt (60 793 kg) és compót (853 kg) a Balatonból fogták ki. A Dunából történt a legnagyobb mennyiségű menynyal kifogása. A törpeharcsa fogás kétszeresére nőtt az előző évhez képest (3. táblázat).

3. táblázat: Nagyobb halgazdálkodási vízterületek horgászjegyes fogása 2023-ban (kg)
(forrás: NÉBIH)

	Balaton és vízrendszere	Velencei- tó	Tisza és mellékfolyói, Tisza-tó	Duna	RSD*	Fertő tó	Körösök	ÖSSZESEN
Ponty	453 442	13 674	242 273	133 581	100 248	668	88 419	1 032 305
Compó	853	0	72	347	41	13	17	1 343
Menyhal	0	0	58	128	1	0	1	188
Csuka	5 176	17	12 173	8 148	2 566	58	2 804	30 942
Kőszüllő	1 541	1	2 056	2 385	485	0	335	6 803
Süllő	60 793	13	23 237	20 574	4 641	145	6 339	115 742
Harcsa	16 528	28	50 220	27 514	7 440	622	8 980	111 332
Törpeharcsák	6 215	1	8 658	2 129	329	0	3 359	20 691
Amur	831	52	23 404	13 009	2 215	0	12 879	52 390
ÖSSZESEN	545 379	13 786	362 151	207 815	117 966	1 506	123 133	1 371 736

*Ráckevei (Soroksári) Duna-ág Kvassay zsiliptől Tassi zsilipig, a hozzátartozó mellékágakkal és hókonyokkal és a Dömsödi Holt Duna-ág

A 2022-2023. évi országos halfogási adatok a 4. táblázatban láthatóak a két nyilvántartott halelviteli mód alapján. A „horgászjegyes” megnevezés a horgászfogásokat és a horgászversenyek szelekciós fogásait (horgászsport versenyekről engedélyezetten elszállított idegenhonos inváziós halfajok mennyisége) mutatja be. A „halász” megnevezés a rekreációs halászok fogásait és az ökológiai célú, szelektív halászat adatait tartalmazza. A halászáttal kifogott mennyiség az összes fogás 5%-a volt 2023-ban, 2022-ben 6%. 2023-ban az összes fogás jelentős mennyiségét, 95%-át horgász fogások adták.

Magyarországon legnagyobb mennyiségben pontyot fognak a horgászok, ez az összes horgászjegyes fogás 63,3%-a (2 841 044 kg) volt. 156%-kal emelkedett a horgászattal kifogott busa mennyisége (117 281 kg). 201 097 kg harcsa, 428 693 kg keszegféle, 233 897 kg amur és 46 386 kg egyéb idegenhonos faj került kifogásra. Az előző évhez képest több keszegfélé (69,9%), balint (20,4%), márnát (37,4%), angolnát (12,7%), és sebes pisztrángot (7,5%) fogtak a horgászok. Halászáttal a 2022-es évhez képest jelentősen több ponty (70%), compó (50%), busa (82,8%), amur (50%) és ezüstkárász (163,4%) kifogása történt.

4. táblázat: Országos halfogási adatok 2022-ben és 2023-ban (forrás: MOHOSZ)

Halfajok	2022. évi fogások (kg)		2023. évi fogások (kg)		2022/2023. változás (%)	
	Horgászjegyes	Halász	Horgászjegyes	Halász	Horgászjegyes	Halász
Ponty	2 980 119	8 655	2 841 044	14 712	-4,7	70,0
Süllő	163 146	2 520	164 483	2 306	0,8	-8,5
Harcsa	236 713	7 336	201 097	4 544	-15,0	-38,1
Keszegfélék	252 292	12 345	428 693	10 522	69,9	-14,8
Csuka	80 098	1 859	67 588	1 836	-15,6	-1,2
Balin	32 612	472	39 249	501	20,4	6,1
Márna	32 206	1 222	44 264	870	37,4	-28,8
Kőszüllő	10 480	130	8 935	65	-14,7	-50,0
Sügér	2 582	61	2 576	14	-0,2	-77,0
Compó	2 324	42	2 080	63	-10,5	50,0
Menyhal	495	23	290	7	-41,4	-69,6
Angolna	2 255	0	2 542	8 632	12,7	*
Garda	2 458	124	1 258	30	-48,8	-75,8
Sebes pisztráng	133	0	143	0	7,5	*
Széles kárász	0	24	0	0	*	*
Egyéb őshonos	21 793	251	11 228	143	-48,5	-43,0
Őshonos összesen	3 819 706	35 064	3 815 470	44 245	-0,1	26,2
Amur	238 172	1 870	233 897	2 805	-1,8	50,0
Ezüstkárász	124 048	3 863	232 643	10 177	87,5	163,4
Busa	45 818	42 616	117 281	34 607	156,0	-18,8
Törpeharcsák	26 408	184 608	44 561	146 128	68,7	-20,8
Egyéb idegenhonos	225 008	8 935	46 386	3 175	-79,4	-64,5
Idegenhonos összesen	659 454	241 892	674 768	196 892	2,3	-18,6
Mindösszesen	4 479 160	276 956	4 490 238	241 137	0,2	-12,9

* nem értelmezhető